יו) [פטלוט יג: בכורות ס:], זבחים עה: בכורות ס:], ב) [ל"ל אשר], ג) [ברכות כ:

ב. נ. לישה, אי נכולות כ: ר"ה יו: וע"ש], ד) [ל"ל היתה לי העיר], ה) [מנחות

לב.], ו) וע' תוס' קדושין נה:

נב], ו) [ע' מוס' קדושין נה: ד"ה ודלמח אשם הוח וכו' ואשם אין טעון סמיכה כו' ע"ש], ז) להשים. רש"א, ח) [ע' מוס' ר"ה יו: סוף ד"ה אשר וכו' כמבו ישוב על

יהו. ט) ל"ל דאשר. י) ודיבור

וה שייך לעיל קודם ד"ה זה שייך לעיל קודם ד"ה כמוב], ל) [ר"ה טו. יח.], () [וע' מוס' נזיר נד. ד"ה או

יתוק' יבמות קח. ד"ה וחין

יתוס' ע"ז ג. ד"ה כהנים

יתום' סנהדריו נט. ד"ה אלא

(א) גמ' שלשה דברי אגדה כתוב החד חומר כי נה ישא פנים וכו' לחחר גזר דין כתוב אחד אומר כי לא אחפרץ יכו' תשובה כתוב אחד אומי כי בחר כל"ל: (צ) תום' ד"ה

תום' הרא"ש

סמיכה ונסכים. פרש״י סמיכה משום שלמים דבאשם ליכא סמיכה כדאמרינן בפ׳ שתי מדות. וליתא 'דאדרבה מוכח בדעתן סמיכה דתנן המיכה דתנן מסיכה דתנן סעונין סמיכה חזין מככור מעונין סמיכה חזין מככור מעונין סמיכה חזין מככור למ"ד סמיכות אשם מצורע למ"ד סמיכות אשם מצורע דבעינן תכף לממיכה שחיטה מדאורייתא מצורע שינו יכול ליכנס לעזה דאדרבה מוכח אינו יכול ליכנס לעזרה אינו יכול ליכנס לעורה ואיכא מ"ד סמיכות אשם דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא אלמא דכ"ע מיהא בעי סמיכה ובהדיא תנן הכי במסכת נגעים בא לו אצל אשם וסמך שתי במסכת נגעים בא דו אצל אשם וסמך שתי ידיו עליו. אלא י"ל דתנא סמיכה משום דסמיכה זו חלוקה משאר סמיכות שהרי באקפויי ידא. למ״ד שהרי באקפויי ידא. למ״ד סמיכה אשם מצורע לאו דאורייתא דלא תהוי עבודה בקדשים וה״ק ואותו אשם טעון סמיכת אשם דהיינו ידא. ונסכים דקתני לאו משום דספיקא יקונגי לאו מטום וספיקא דשלמים דהא תנן בפ' ב' מדות דכל חטאת ואשם אין טעון נסכים. אלא שחטאתו ואשמו של מצורע טעונין נסכים. אלא מפני שאשם זה חלוק משאר אשמות דעלמא שטעון תנופת חזה ושוק כשלמים אשמות בכל כל הדברים שהוא חלוק מדין שאר אע"פ שבנסכים אינו חלוק משאר אשם אמור אנ"מ משאר אשם אם [מצורע] דאורייתה דשתא הוא מסיכה גמורה שחטאתו ואשמו של מצורע דהשתא הויא סמיכה גמורה כדי נסבה אלא אגב ריהטא דכולי תלמודא פריך מה לשלמים שכן טעונין חזה ושוק נקטיה נמי הכא ולמ״ד סמיכת אשם [מצורע] לאו דאורייתא הא דתקינו ביה רבנן סמיכה באקפויי ידא יותר מבשאר קדשים כגון מעשר בכור ופסח יש ליתן טעם משום . דשאר אשמות סמיכתו דאוריתא. והא דאין נמנעין דאורייתא. והא דאין נמנעין כאן מלהביא קרבן זה משום דאם שלמים הוא טעון סמיכה גמורה והך סמיכה באקפויי ידא למ״ד לאו באקכ. דאורייתא אין יוצא בה ידי סמיכה גם היא שלמים. וכה״ג אשכחן בפרק האשה גבי חמשה שנתערבו עורות פסחיהם ונמצא יבלת באחד פסחיהם ונמצא יבלת באחד מהם שפטורין מלעשות פסח שני ולא מתנה בשלמים משום דשלמים טעונין סמיכה ופסח אין טעון סמיכה. יש ליתן טעם משום דתקוני גברא כדפ״ל: **ונאכ**ל ליום ולילה. כו פייי: ונאבר ליום ולילה. ותימה ולתנייה בתודה דאם אינו אשם מצורע שהיא תודת נדבה. והכי שפיר טפי דלא ממעט כל כך באכילת קדשים דנאכלין ליום ולילה. י״ל דתודה לא מצי מתני משום לחם דלא משכח ליה תקנה לבוא על תנאי וכדאמרי׳ בפ׳ התודה: בתוב אחד אומר ישא ה׳

ספק משום נזירות טומאה ואם טהור אני עולה זו חובתי וחטאת מספק ומגלח ראשו וחקנו וגבות עיניו כדרך שהמצורעים מגלחים ואחר גילוח זה כתוב בתוספתה (פ"ו) מביה

עולת בהמה כו' ונראה שחסר כאן וסופר שלשים יום פירוש לימי נזירות טהרה וספק מירות טהרה הוא מונה ואינו יכול לגלח ללרעתו תגלחת ושמא נזיר טהור הוא וטוב לו להביא כדפירשתי לעיל לפיכך ישהא החטאת והשלמים עד סוף נזירות טהרה חובה וזו מהא חובה ואם טהור אני כדאמרינן בפרק מי שאמר הריני נזיר מגלח (מיר יו:) וכן בפ' ב' נזירים להיות בסוף ז' ימי ספירות מתגלחת עכשיו מפני ספק נזירות שעליו שגילוח ספק מלורע אינו דוחה

שניה הראויה להיות לסוף ח' ימים של ראשונה עד שיזרוק עליו מן הדמים עולה מספק מחטאת ושלמים שיהא אחר טהרת לרעתו בודאי ומתנה על העולה שהוא מביא עכשיו ואומר אם טמא אני פירוש אם טמא הייתי בתגלחת ראשונה העולה ראשונה היא נדבה וחטאת העוף עולה ראשונה היא חובה וזו נדבה כי תגלחת זו של עכשיו אינה כלום שאינה לריכה לא לנזירות ולא ללרעת כי אם הראשונה היתה של נזירות טהרה א"כ לא היה מצורע שימי לרעתו אינן עולין לימי נזירות (שם דף ס:) וחטאת העוף שהבאתי או ספק ומגלח ראשו חקנו וגבות עיניו כדרך שהמלורעים מגלחים וזו היא תגלחת שניה של מצורע הראויה ראשונה אלא שאינו יכול לעשות עד איסור גילוח נזיר כדפירשנו רבי שמעון אומר למחר מביא אשמו כו׳

ואין נציב מלח מטמא בן שונמית מהו שיטמא אמר להן מת מטמא ואין חי מממא מתים לעתיד לבא צריכין הואה שלישי ושביעי או אין צריכין אמר להן לכשיחיו נחכם להן איכא ראמרי לכשיבא משה רבינו עמהם: שלשה דברי דרך ארץ מה יעשה אדם ויחכם אמר להן ירבה בישיבה וימעם בסחורה אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו שנאמר יכי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה תני ר' חייא משל למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו ומשגר לאוהביו ממה שלפניו מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגיא מה יעשה אדם ויתעשר אמר להן 🖪 ירבה בסחורה וישא ויתן באמונה אמרו לו הרבה עשו כן ולא הועילו אלא יבקש רחמים ממי שהעושר שלו שנאמר ילי הכסף ולי הוחב מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגי מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים אמר להם ישא אשה ההוגנת לו

ייקלם כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה: שלשה דברי בורות אשתו של לום מהו שתממא אמר להם מת מממא

כדין מצורע בשמיני שלו והוא יום ס"א ומתנה עליו כו' ואוכל בקדשים מיד היינו אוכל בקדשים אחר ששים יום דקתני לעיל ומוכח בהדיא שיום הס"א בשמיני שלו ומוכח נמי דלמחרת זהו למחרת של ס"א והוא במקום יום שמיני לחגלחתו כדפרישית: דםכריבה ובפבין. פי׳ בקונטרס דבאשם ליכא סמיכה כדאמרינן במנחות פרק שתי מדות (דף 12.) ולא עיין בה דתנן ⁶⁾כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מבכור ומעשר ופסח י) ואילו אשם לא מפיק ובפרק כל הפסולין (זכחים דף לג.) פליגי אי סמיכת אשם מלורע דאורייתא או לא ומיהו לכ"ע סמיכה בעי ובפ"ב דנגעים (מ"ח) תנן בא לו [אלל] אשם סומך ב' ידיו עליו והא דקאמר הכא ואותו אשם טעון סמיכה היינו באקופי ידא למ"ד סמיכת אשם מלורע לאו דאורייתא ומשום דסמיכתו חלוקה משאר אשמות קאמר הכי וכן נסכים נמי לא קתני משום ספקא דשלמים דהא תנן (מנחות דף 2:) דכל חטאת ואשם אין טעונין נסכים אלא שחטאתו ואשתו של מלורע טעונים נסכים אלא משום דחלוקה משאר אשמות קא חשיב לכל הנהו מילי דחלוק מינייהו: בתוב אחד אומר ישא ה' פניו אליך. אולפי הפשט לא משמע שהקב"ה נושא את פניהם דלא כתיב ישא ה' פניך ומשמע שיפנה אליך "להשלים לך שלום ובספרי נמי דריש שיסיר הקב"ה פנים של זעם מיהו הש"ס חשיב ליה כאילו כתיב פניך וטפי ה"ל להש"ס לאקשויי מהנה נשאתי פניך גם לדבר הזה דלוט (בראשים יט) ומן וישא ה' פני איוב (איוב מב) יי באן קודם גזר דין ובו'. תימה דבפרק מי שמחו (ברכות דף כ:) קאמר אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע כתוב בתורתך אשר לא ישא פנים מפני מה אתה נושא פנים לישראל אמר להם לא אשא פנים לישראל אני אמרתי ואכלת ושבעת והם מדקדקים עד

תינוקת פרק עשירי נדה

עד תגלחת שניה שיעשה כשיטהר בודאי מן הצרעת או שמא לא יביא אשמו כלל כיון שאינו אלא ספק טמא וא״צ לו להביא להכשירו שום דבר

ומה שמביא הטאחו ביום תגלחתו היינו כר"ע דאמר במסכת נזיר שאם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום והכא זהו כמו גילוח בשמיני

ששהא אוחו מפני נזירות טהרה ומתנה על חטאתו אם טמא אני חטאתי זו חובתי לנזירות טומאה ועולה נדבה פירוש עולת בהמה שהיא

שחימתו בצפון ומעון מתנת בהונות וסמיכה

ונסכים ותנופה וחזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה

ליום ולילה ולא הודו לו'חכמים לר' שמעון

מפני שמביא קדשים לבית הפסול שמואל

סבר לה כרבי שמעון בחדא ופליג עליה

בחרא: שלשה דברי אגדה כתוב אחד

אומר (6) יכי לא אחפוץ במות המת וכתוב

אחד אומר יכי חפץ ה' להמיתם כאן בעושין

תשובה כאן בשאין עושין תשובה כתוב

אחד אומר יסכי בילא ישא פנים ולא יקח

שוחד וכתוב אחד אומר ישא ה' פניו אליך

כאן קודם גזר דין כאן לאחר גזר דין כתוב

אחד אומר זכי בחר ה' בציון וכתוב אחד

אומר יכי על אפי ועל חמתי היתה העיר

הזאת למן היום אשר בנו אותה עד היום

הזה כאן קודם שנשא שלמה את בת פרעה

כביצה משמע שמחלק בין עובדי כוכבים לישראל ואמאי לא משני כי הכא או הכא כהתם ויש לומר דלעולם שינויא דהכא עיקר וקרא שי דאמר לא ישא פנים מיירי בין בישראל בין בעובדי כוכבים בעובדי כוכבים אפילו קודם גזר דין שזהו קו המשפט ולישראל לאחר גזר דין אבל הוא נכנס להם לישראל לפנים משורת הדין ונושא להם פנים קודם גזר דין כדמשמע הכא מקרא דישא ה' פניו אליך ומלאכי השרת אמרו לפני הקדוש ברוך הוא למה נכנסת לישראל לפנים משורת הדין יותר מלעובדי כוכבים לישא להם פנים קודם גזר דין והשיב לא אשא להם פנים וכוֹי: י באין בעושה תשובה ובו'. בספרי משני אהך קושיא כאן קודם גזר דין כו' ותימה דבר"ה פ"ק (דף יו) אמר גדולה חשובה שמקרעת גזר דינו של אדם שנאמר ושב ורפא לו מיחיבי השב בינתיים מוחלין לו לא שב בינחיים פירוש קודם גזר דין אפילו הביא כל אילי נביות אין מוחלין לו ומשני לא קשיא הא ביחיד הא בלבור אלמא ביחיד אין משובה מקרעת גזר דין של אדם ובשמעתין משמע דמועלת תשובה אפי׳ ביחיד דומיא דבני עלי ואפי׳ לאחר גור דין דאילו קודם גור דין פשיטא דהקב״ה מקבל משובה ועוד דלהמיחם משמע לאחר גזר דין וי"ל דסוגיא דשמעתין כרבי ינחק דאמר דיפה נעקה (ב) בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין: רארן נציב מהח משמא. משמע אבל אי לא הוה נניב מלח מטמא אפילו לרבי שמעון נמי איכא למימר דמטמא אפילו באהל וכן נמי ניון מערמא דרבי בנאה בפרק חזקת הבתים (ב"ב דף נת.) אתי נמי כר"ש דאחר מתן תורה דאיקרו ישראל אדם איכא לפלוגי אבל קודם מתן תורה אין חילוק והרב רבי משה מפונטיו"א פירש דבנזיר פרק כהן גדול (דף נד.) מרבי מאו בקבר קברי מתים שלפני הדבור אלמא קודם מתן סורה מטמא אע"ג דלא איקרו אדם ואי אפשר לומר כך דהך סוגיא דכהן גדול לא אמיא אלא כרבי שמעון דממעט להו מאדם ועוד או בקבר גבי מגע כתיב ואחר מתן חורה מטמאין קברי עובדי כוכבים במגע ולא אימעוט לרבי שמעון אלא מאהל והכי מסיק בפרק הבא על יבמתו (יבמות דף סא.) ונראה לפרש דלפני הדבור היינו קודם שנאמר פרשת אהל דהיינו קודם שהוקם המשכן כדאיתא בגיטין פ' הניזקין (דף ס.) שמונה פרשיות נאמרו ביום הקמת המשכן וחשיב פרשת פרה ופרשת טמאין דס"ד כי ימות באהל מכאן ולהבא כתיב ולהכי אינטריך או בקבר וקאי ריבויא אכי ימות ולא אאדם וכי האי גוונא איכא בפ׳ בתרא דהוריות (דף י) כי יהיה פרט שלפני הדבור דגבי זיבה 0: מתים לעתיר לבא צריבים הואה. ואם מאמר אמאי לא בעי הך בעיא על בן השונמית דאיירי ביה וי״ל שמא משום דכתיב קרא לעתיד לבא בתוב אחד אומר ישא הי פניו אליך כ"ש היה תמיהא על קשיא זו דלא כתיב ישא פניך אלא ישא פניו דמשמע פניך אלא ישא פניו דמשמע דיפנה אליך וישם לך שלום. א"נ כדרריש בסיפרי ישא פניו אליך ויסיר כעסו ממך כלומר פנים של זעם יסיר ממך. ויותר היה ראוי להקשות מוישא ה' את פני (יחוקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים ומספקא ליה אי הך זריקה הויא שלישי ושביעי אי לא אבל בן השונמית פשיטא ליה דלא בעי הואה:

בן השונמים. שהחיה אלישע מהו תורה אור השלם שיטמא לאחר שהחיהו מי חשוב כמת: בִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת
הַמֵּת נְאָם אֲדֹנְי אֱלֹהִים נחכם להן. נתיישב בדבר: לאוהביו משגר ממה שלפניו. כך חכמה שהיא וְהָשִׁיבוּ וְחְיוּ: יחזקאל יח לב לאוהביו של מקום נתנה להם מפיו

שחיטתו בלפון ומתן בהונות וליום

ולילה. כחומר אשם ותנופה וסמיכה

וחזה ושוק כחומר שלמים דבחשם

ליכא סמיכה כדאמרינן במנחות בפ׳

שתי מדות: לבית הפסול. דלמא

לא מצורע הוא והוי שלמים וממעט

זמן אכילתן ששורף את הנותר ליום ולילה והיה לו לאוכלו בשני ימים:

כוותיה בחדת. דחשם לח קבע: ופליג

עליה בחדא. שאין אשם בא על תנאי:

ולא מאוצר אחר: מאי קמ"ל.

למה ליה למימר להו ירבה בישיבה

הואיל וברחמים הדבר תלוי:

יחוקאל יח לב 2. אם יָחָטָא אִישׁ לְאִישׁ וּפּלְלוֹ אֱלֹהִים וְאִם לִייְ יָחֲטָא אִישׁ מִי יִתְפּלֶל לוֹ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהָם בי חפץ יי להמיתם:

שמואל א ב כה 3. בִּי יְיָ אֱלֹהַיכָם הוּא אֱלֹהַי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד:

דברים י זו 4. ישָׁא יְיִ פְּנָיו אַלֶּיךְ וְיָשָׁם לְךְּ שָׁלוֹם: במדבר ו כו 5. כי בָּדִר יִיְ בְּצִיוֹן אִנְּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: תהלים קלב יג

 בי על אפי ועל הְמְתִי הְיְתָה לִי הָעִיר הַוֹּאת לְמִן הַיוֹם אֲשֶׁר בְּנוּ אוֹתָה וְעַד הַיוֹם הַנָּה לַהְסִירָה מְעַל פְּנָי: ירמיהו לב לא 7. כִּי יְיִ יִתַּן חָבְמָה מִפִּיו דַּעַת הְתַבּוּנָה: משלי ב ו 8. לי הַכָּטָף וְלִי הַוְּהָב נְאָם יי צבאות:

הגהות הגר"א נמ' ירבה בסחורה (מחק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה כתוב א' אומר ישל ה' פניו אליך. נ"ב עי' מהראנ"ח בדרושיו פ' ויקהל דף מא ע"ד ובס' רלוף אהבה בחידושי נדה:

מוסף רש"י

שחיטתו בצפון. כשמ וטעון חשמות, בהונות. כדין אשם מלורע, ונסכים וסמיכה ונסכים כוי. כחומר שלמיס, ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה. שמא אשם הוא

תום' הרא"ש (המשר)

בסיפרי מתרץ הך קושיא כההיא דלעיל כאן קודם לותיא דעיל כאן קודם דרין כו' ותימה מדמוקי הכא כי לא אחפוץ במות המת אחר תשובה ש"מ דמועלת תשובה אפי ליחיד רומיא דבני עלי. וקשה דומיא דבני עלי. וקשה דבפ"ק דר"ה מוקמינן הא דא"ר יוחנן גדולה תשובה שקורעת גזר דינו של אדם שנאמר ושב ורפא לובצבור אבל לא ביחיד כו". וי"ל רשמעתין דהכא כר' יצחק . התם יפה צעקה

ביחיד מיירי: ואין נציב ל ביחיד מיירי: ואין נציב מלח מטמא. ואפי׳ לר׳ שמעון דאמר קברי עובדי כוכבים אין מטמאין ואיכא למ״ד בפ׳ הבא על יבמתו דאפי׳ במגע לא מטמא היינו דוקא בעובדי כוכבים שלאחר מתן תורה אבל קודם לכן אין חילוק בין ישראלים לעובדי כוכבים: מתים לעתיד לבא צריכין הזאה. מה שלא שאלו אם מטמאין. משום דכבר השיב להם דאין החי מטמא ומה שלא שאלו בבן השונמית אם צריך הזאה י״ל דדוקא במתים לעתיד שאלו משום דכתיב בקרא וזרקתי עליכם מים טהורים:

אי בכורוים של בסיפור ישה מני איך ויסי בפטו מכון כדומו מנים של ופט יסיי מכון. דיוזו היות אריקו שמבור מלאכי השות פני איוב או מהנה לרב וה משתי פניך דלוט. ובספרי מייתי ליה לקרא דלוט ובפי מי שמתו אמרינן שאמרו מלאכי השרת לפני הקב״ה כתוב בתורה לא ישא פנים ולא יקח שוחד ואתה נושא פנים לישראל שנאמר ישא ה' פניו איל ולא אשא פנים לישראל שאני אמרתי ואכלת ושבעת וברכת והם החמירו על עצמן עד כזית עד כביצה. והך נשיאות כפים דהתם הוי קודם גמר דין וא״ה אמרו מלאכי השרת שלא היה לו לישא פנים לישראל אפ״ קודם גמר דין כמו שאינו נושא [פנים] לאומות: כאן קודם תשובה כו׳.